

Modtaget via elektronisk post. Der tages forbehold for evt. fejl

Europaudvalget
(Alm. del - bilag 1145)
energiministerråd
(Offentligt)

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Bilag	Journalnummer	Kontor	
1	400.C.2-0	EU-sekr.	2. maj 2001

Med henblik på mødet i Folketingets Europaudvalg den 10. maj 2001 – dagsordenspunkt rådsmøde (energi- og industriministre – energi-delen) den 14.-15. maj 2001 – vedlægges Miljø- og Energiministeriets notat om de punkter, der forventes optaget på dagsordenen for rådsmødet.

Rådsmøde (energi/industri) den 14.-15. maj 2001.

Aktuelt notat - energidelen.

Foreløbig dagsorden

- Kommissionens grøn bog – På vej mod en europæiske strategi for energiforsyningsikkerhed
 - *Udveksling af synspunkter*
 - *Rådskonklusioner*

Side 2

2. Indre marked for el og gas

Kommissionens Meddelelse om gennemførelsen af det indre marked, med

- Forslag til direktiv om ændring af el- og gasdirektiverne
- Forslag til Rådskonklusion om betingelserne for netadgang med henblik på udveksling af el over grænserne
 - *Orienterende debat*

Side 8

- Strategi for integrationen af miljøaspekter og bæredygtig udvikling i energipolitikken

- Rådsresolution

Side 20

- (Evt.) Forslag til direktiv om forbedring af energieffektiviteten i bygninger

- *Præsentation ved Kommissionen*

Side 20

- Den nordlige dimension - energisektoren

- *Præsentation ved Kommissionen*

Side 21

- Styrkelse af Euro-Middelhavssamarbejdet inden for transport- og energisektorerne

- *Kommissionens meddelelse*
- *Bidrag fra formandskabet*

Side 22

- Energicharter-traktaten

- *Status rapport*

Side 23

Ad 1. Kommissionens Grønbog "På vej mod en europæisk strategi for forsyningssikkerhed"

KOM (2000) 769, endelig udgave

Nyt notat

Resumé

Udgangspunktet for Kommissionen er EU's stigende afhængighed af importeret energi. I dag importeres 50% af den energi, som forbruges inden for EU; i 2030 vil importandelen være 70%, og den kommende optagelse af nye medlemslande vil kun øge afhængigheden af importeret energi.

Grønbogen behandler spørgsmålet om energiforsyningssikkerhed meget bredt og vurderer den nuværende Fællesskabspolitik på energiområdet som utilstrækkelig både til at sikre EU's opfyldelse af de forpligtigelser, som EU har påtaget sig med Kyoto-protokollen og til at opnå en rimelig forsyningssikkerhed.

Både forsyningen med traditionelle energiformer, vedvarende energi og kernekraft behandles i grønbogen. Grønbogen lægger op til debat og understreger, at det især er på forbrugssiden, at Fællesskabet bør sætte ind. Det foreslås også, at EU fører dialog med de olieproducerende lande og indgår partnerskabsaftaler med strategiske energieksporere lande.

Kommissionen har insisteret på, at debatten skal løbe frem til december i år, således at Rådet(energi) først på rådsmødet under det belgiske formandskab i andet halvår af 2001 foretager en egentlig prioritering af Kommissionens videre arbejde. Arbejdet forventes at få karakter af en hvidbog med konkrete forslag til politiske initiativer.

På nærværende rådsmøde er der derfor alene lagt op til vedtagelse af et sæt meget generelle konklusioner, der ikke foregriber resultatet af den videre debat.

1. Baggrund

Kommissionen har den 29. november 2000 fremlagt den engelske version af en grønbog om EU's energiforsynings sikkerhed: "På vej mod en europæisk strategi for forsynings sikkerhed". Baggrunden er Fællesskabets stigende energiforbrug og voksende afhængighed af importeret energi.

I dag importeres 50% af EU's energiforbrug og uden indgreb vil importandelen i de næste 20-30 år vokse til 70%. Desuden har de voldsomme olieprisstigninger i 1999 og 2000 aktualiseret en fornyet fokus på forsyningsforholdene. Grønbogen lægger op til en bred debat om den fremtidige forsyningsstrategi. Det er Kommissionens ønske, at denne debat først afsluttes i december i år under det belgiske formandskab, men allerede på ener stenes rådsmøde i maj er Grønbogen på dagsordenen. I december forventes enighed om et sæt rådskonklusioner, som vil give Kommissionen retningslinier for det videre arbejde med udvalgte problemstillinger. Det må forventes, at Kommissionen vil fremlægge konkrete forslag til fællesskabsinitiativer i løbet af 2002, og de problemstillinger, som rejses i Grønbogen, vil således kunne være aktuelle under det danske EU-formandskab.

2. Nærhed og proportionalitet

Grønbogen påpeger, at situationen i dag er karakteriseret af, at medlemslandene har forskellige løsninger på fælles problemer, både når det drejer sig om at bekæmpe klimaændringer og etablering af et indre energimarked. Kommissionen mener, at dannelse af det indre marked for hhv. el og naturgas og forpligtigelserne til at reducere udslippet af drivhusgasser nødvendiggør tiltag på fællesskabsniveau. Kommissionen fremhæver endvidere, at prognoserne over energiforbrugets udvikling viser, at de hidtidige energipolitiske foranstaltninger er klart utilstrækkelige.

3. Formål og indhold

"På vej mod en europæisk strategi for energiforsynings sikkerhed" sætter hele energipolitikken til debat og understreger EU's strukturelle sårbarhed på energiforsyningsområdet på grund af den voksende afhængighed af importeret energi. Sårbarheden skyldes også oliens centrale rolle for prisdannelsen på energiområdet og de fejlslagne forsøg på at begrænse forbruget med politiske midler. Formålet med Grønbogen er ikke at øge EU's selvforsyning på energiområdet eller at nedbringe afhængigheden mest muligt, men at mindske de risici, der er forbundet med afhængigheden. EU's muligheder for at påvirke udbuddet er begrænset. Analyserne viser, at hvis ikke der gribes ind vil EU's efterspørgsel efter energi stige; de initiativer, der er truffet for at fremme brugen af vedvarende energikilder, vil have en begrænset effekt på forsynings siden. Derfor er der de bedste påvirkningsmuligheder på efterspørgselssiden. Konkret foreslår Kommissionen, at der gennemføres energibesparelser inden for bygnings- og transportsektorerne, og at fælles anvendelse af økonomiske styringsmidler genovervejes.

Hovedkonklusionerne er:

- EU bliver stadig mere afhængig af de eksterne energikilder. Det forhold ændres ikke ved, at der kommer flere lande med i EU. De seneste prognoser tyder på at 70% af EU's energiforbrug i 2030 vil skulle dækkes af importeret energi.
- EU's muligheder for at indvirke på udbudsvilkårene på energiområdet er begrænsede. EU er nødt til primært at fokusere på efterspørgslen, navnlig ved at gennemføre energibesparelser inden for bygnings- og transportsektoren.
- Hvis der ikke tages effektive midler i brug, vil EU hverken kunne håndtere de udfordringer, der er forbundet med klimaændringerne på længere sigt, eller overholde de forpligtigelser, EU påtog sig i Kyoto.

Grønbogen skitserer en langsigtet strategi på 5 hovedområder:

- Stop for spildet:

Grønbogen påpeger behovet for ændringer i forbrugernes adfærd. Kommissionen vil foreslå en aktiv politik med energibesparelser og diversificering mod ikke-forurenende energi. Specielt fremhæves skatteinstrumentet som velegnet til at påvirke efterspørgslen.

- Behov for en alternativ transportpolitik:

Hvis de nuværende udvikling fortsætter vil transportsektorens emissioner i 2010 være 40% over 1990-niveauet. Det er derfor nødvendigt at flytte fragt fra lastbil til jernbane, effektivisere brugen af personbiler og fremme mere miljøvenlige og effektive former for transport.

- Satse på udviklingen af nye og vedvarende energiteknologier:

Det er et ambitiøst mål at øge bidraget fra vedvarende energi til energibalancen fra 6% til 12% og øge den vedvarende energis andel af elproduktionen fra 14% til 22% frem til 2010. Med de nuværende vilkår vil det ikke kunne realiseres. Kun finansielle instrumenter kan understøtte et så ambitiøst mål. Det foreslås at undersøge mulighed en for at lade de rentable energikilder (olie, kul, naturgas, kernekraft) finansiere udviklingen af den vedvarende energi.

- Opretholde en relativ autonomi:

Bidraget fra kernekraften på mellemlangt sigt bør analyseres i lyset problemerne med affaldshåndtering, mulighederne i forhold til global opvarmning, forsyningsikkerhed og bæredygtig udvikling, samt flertallet af medlemslandenes beslutning om af fravælge kernekraften. Uanset konklusionerne bør forskning i affaldshåndtering fortsættes.

- Fælles løsninger til fælles problemer:

Behovet for bedre sammenhæng må føre til en hurtigere skabelse af det indre marked, undersøgelse af , hvordan Europas strategiske oliereserver kan styrkes og overvejelser om at udvide reserveerne til også at omfatte naturgas. Den fælles løsning skulle også lægge vægt på en mere ensartet beskatning inden for energiområdet med henblik på at v ende forbruget mod mere miljøvenlige energikilder. Endeligt skal en fælles løsning styrke og diversificere energiforsyningerne.

4. Høring

Grønbogen har været udsendt i høring til 57 interessenter. Der er i alt indkommet 13 høringssvar. De centrale synspunkter fra høringssvarene er resumeret nedenfor.

De afgivne høringssvar er generelt positive overfor grønningen og hilser den tværgående analyse af energiområdet velkommen.

Energimiljørådet.

Deler grønningen vurdering af, at der er behov for nye initiativer, hvis EU skal opfylde sit reduktionsmål for drivhusgasser, og at der er brug for en kraftig indsats på efterspørgselsiden, herunder øget satsning på besparelser, også for transport, og energieffektivisering.

En koordineret energipolitik bør desuden rumme en plan for hvordan strategierne implementeres, og der bør opstilles konkrete mål, f.eks. 0-vækst i energiforbruget om 5 år. Rådet fremhæver grønningen anbefaling af økonomiske styringsmidler, og peger på mulighederne for effektivisering ved større grad af samproduktion af el og varme, samt på at en opnåelse af målet om 12 % andel af VE i 2010 vil kræve nogle kraftfulde virkemidler.

Energimiljørådet anbefaler, at Danmark så kraftigt som overhovedet muligt anbefaler at spørgsmålet om A-kraft tages af EU's dagsorden. En A-kraftdebat ville kunne spærre for de perspektivrige forslag i grønningen.

Det Økologiske råd:

Finder det væsentligt at fastlægge strategier for den fremtidige energiforsyning i EU. Afhængigheden af importerede brændsler skal reduceres ved at sænke efterspørgslen, styrke de vedvarende energikilder, forbedre integrationen mellem energikilder samt at gennemføre en energi- og miljøøkonomisk optimering af strukturen i EU's energisektor.

Det økologiske råd peger særligt på følgende styringsmidler:

- fælles minimumskrav til energibeskatning,
- videre arbejde med kvotehandel for CO₂-emissioner samt
- forskning og udvikling målrettes mod energibesparelser, udvikling af vedvarende teknologi og udvikling af integrationsteknologi.

NOAH-Trafik.

Finder at Kommissionens analyse af fremtidig olieforbrug bygger på et katastrofalt fejlskøn og henviser til kilder der mener, at olien vil være opbrugt i 2020-30. For at undgå store sociale konsekvenser af dette skal forståelsen for forbrugsbegrænsninger fremmes, og markante prisstigninger på energi (f.eks. gennem fælles høje CO₂-afgifter) vil være nødvendige, så der kan frembringes et provenue, der kan danne basis for udviklingen af alternative brændstoffer. Endvidere skal der udbygges med kollektiv trafik, og det samlede trafikarbejde skal reduceres ved planlægning og adfærdændringer. Indførelse af konkurrence i den offentlige sektor og den kollektive trafik afvises som visionsløse politikeres forsøg på at skyde ansvaret fra sig.

NOAH deler ikke Kommissionens prioritering af anvendelsen af biobrændsler. Jorden skal anvendes til fremstilling af fødevarer, og dyrkningen af biomasse kan give andre miljøproblemer. Kun solenergien opfylder alle de krav der stilles til fremtidens drivmiddel.

EU's krav om reduktion af CO₂-udledningen med 8 % skal forøges markant.

Organisationen for Vedvarende Energi (OVE):

OVE er enige i grønbogens forslag om øget indsats for energibesparelser, vedvarende energi, biobrændsler til transport og øget brug af jernbaner fremfor vejtrafik. Afgifter er et godt virkemiddel, men da det er svært at opnå enighed herom bør der åbnes for koordinering af afgifter mellem grupper af EU-lande.

OVE nævner, at det indre marked for energi kan føre til øget forbrug og dermed reduceret forsyningsikkerhed. Grønbogen kritiseres for i analysen ikke at tage hensyn til EU's egne planer for vedvarende energi, energibesparelser og kraftvarme

EU-landenes rolle på verdensplan som udviklere af ny energiteknologi fremhæves. Det er dog ikke forskning i nye reaktortyper, der skal sættes på. For atomkraft må forskningen koncentreres om affaldsbortskaffelse og afvikling. Kulforbruget bør helt udfases.

Danmarks Rederiforening:

Danmarks Rederiforening anfører, at skatter på energi i forbindelse med transport på regional basis vil forringe dansk skibsfarts konkurrenceevne. 95% af danske rederiers indtjening kommer fra sejlads, der ikke inkluderer Danmark.

Mærsk Olie og Gas AS:

EU-traktaten giver tilstrækkelige beføjelser til at Kommissionen, i samarbejde med medlemslandene, kan skabe rammerne for et frit energimarked, hvor energikilder kan optimeres og effektiv konkurrence opnås. Kommissionen skal derfor ikke have yderligere beføjelser til at koordinere energipolitikken for medlemslandene. Tilsvarende har medlemslandene og Kommissionen allerede de beføjelser, der er nødvendige for at fortsætte diskussionen med energiforsyningslande udenfor EU, så der kan skabes de rette rammer for investeringer i efterforskning og produktion, såvel som transport og transitsystemer til EU landene.

Finansiering af investeringer i vedvarende energi ved forøget afgiftspåleggelse af den eksisterende energisektor vil modvirke identifikationen af yderligere reserver.

Elkraft System finder at de analyserede problemstillinger er vigtige, men efterlyser bl.a. en analyse af opretholdelsen af en tilstrækkelig el- og varmeproduktionskapacitet, og herunder de tekniske udfordringer i forbindelse med udbygningen med vindkraft. Da nye elproduktionsanlæg hovedsageligt vil være gasbaserede, må også den større afhængighed af naturgas analyseres. Endvidere må muligheden for at sikre den ønskede VE-udbygning ved VE-beviser undersøges.

Grønbogens analyse af besparelsesmuligheder er fokuseret på transport og bygningernes forbrug af især varme og airconditioning. Der mangler fokus på mulighederne for elbesparelser i både husholdninger, service og industri.

Danske Energiselskabers forening (DEF):

DEF finder, at den danske regering bør arbejde for, at der etableres et traktatmæssigt grundlag for at kunne føre en fælles energipolitik. Den skal dog ikke kunne føre til en energipolitik som begrænser spredningen af forsyningerne – tværtimod. Grønbogen fokuserer meget på brændselsdelen af forsyningssikkerheden, men det er lige så vigtigt for forsyningssikkerheden, at den tilstrækkelige kapacitet til pr on og transport er til stede.

Omsættelige CO₂-udledningstilladelser og VE-beviser kan ud fra en helhedsbetragtning vise sig overlegne som styringsmidler i forhold til afgifter. Internationale løsninger er bedst, og bør findes mindst på EU-niveau.

Formålet med det indre energimarked er at lavere priser skal komme det europæiske erhvervsliv til gode med lave priser og forbedret konkurrenceevne. DEF hilser Kommissionens planer om ændringer af direktiverne om det indre energimarked velkommen. De kan bidrage til nødvendig åbning af gasmarkedet. DEF opfordrer regeringen til at støtte Kommissionens planer om at fremme kraftvarmekonceptet.

DONG Naturgas A/S:

DONG Naturgas vurderer, at gasindustrien også i en situation med øget import vil være i stand til at sikre gasforsyningerne til EU. DONG Naturgas finder, at forsyningssikkerheden bedst varetages på nationalt plan, og at grønbogens analyser ikke underbygger, at Kommissionen skulle påtage sig en yderligere styrende og koordinerende rolle i energipolitikken. Kommissionen har en rolle i forhold til at sikre de politiske relationer til leverandørlandene, men forsynings- og investeringsaftaler indgås mest effektivt på virksomhedsniveau. En del forhold taler imod etablering af strategiske gaslagre som er meget omkostningsfulde.

Energiskatter er anvendelige til at styre forbruget mod de mest forurenende brændsler, men det kræver at skatterne tager højde for miljøvirkningen. Skatterne vil dog forringe konkurrenceevnen. Støtte til VE skal foregå via incitamentsregulerende midler, f.eks. CO₂-relaterede afgifter.

Det kan være en ide at oprette et Europæisk Forum for Forsyningssikkerhed, som kunne sikre aktiv inddragelse af samtlige aktører i udarbejdelsen af langsigtede strategier.

5. Gældende dansk ret

Grønbogen er ikke en retsakt.

6. Konsekvenser for Danmark

Grønbogen har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser for Danmark

7. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Grønbogen om energiforsyningssikkerhed har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Ad 2. Indre marked for el og gas

Nyt notat

Resumé

På baggrund af konklusionerne fra Det Europæiske Råd i Lissabon, marts 2000, har Kommissionen fremlagt en pakke med forslag, der sigter på at fuldføre det indre marked på el- og gasområdet. Pakken indeholder

- *en meddelelse, der redegør for erfaringerne med den hidtidige delvise liberalisering og angiver behovet for nye initiativer,*
- *et forslag til direktiv om revision af el- og gasdirektiverne, hvori det foreslås at alle kunder, inklusive husholdningerne, får fuld markedsadgang i 2005 (: det kvantitative aspekt), og at regelsættet for tredjepartsadgangen m.v. strammes væsentligt op, således at handelen over grænserne foregår på et ligeværdigt grundlag (:de kvalitative elementer), og*
- *et forslag til rådsforordning, som fastlægger grænsetariffer, allokerer tilgængelig kapacitet og etablerer en kompensationsmekanisme (for transmissionssystemoperatørerne) for transit af elektricitet, med henblik på at stimulere udvekslingen af el over grænserne og dermed konkurrencen.*

Forhandlingerne er først lige begyndt, og der lægges derfor alene op til en orienterende debat på dette rådsmøde.

Status

Kommissionen vedtog på sit møde den 13. marts 2001 en pakke med forslag til fremskyndelse og uddybning af det indre marked for el og gas. Pakken består af en meddelelse fra Kommissionen til Rådet og Europa-Parlamentet om gennemførelsen af det indre marked for energi, et forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 96/92/EC og 98/30/EC om fælles regler for det indre marked for elektricitet og natu rgas, samt et forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om betingelserne for netadgang i forbindelse med grænseoverskridende elektricitetsudveksling. Pakken er endnu ikke formelt fremsendt til Rådet.

Nærværende notat behandler hovedsageligt direktivforslaget samt forslaget til forordning.

Forslaget til direktiv har hjemmel i artikel 95 TEF, mens forslaget til forordning har hjemmel i artikel 75, stk. 1, TEF, og begge skal derfor behandles af Europa-Parlamentet og Rådet efter proceduren om fælles beslutningstagen i artikel 251 TEF.

Kommissionens Meddelelse

I Meddelelsen, der ledsager direktivforslaget og forslaget til forordning, redegør Kommissionen for de hidtidige fremskridt i gennemførelsen af det indre marked for el og gas. Endvidere redegøres der for arbejdet i de såkaldte Firenze- og Madrid-fora om harmonisering af tariferingen og andre regler for grænseoverskridende handel med henholdsvis el og gas.

Meddelelsen påpeger, at der er sket betydelige fremskridt i liberaliseringen af navnlig elmarkederne, men også gasmarkederne. Det har medført betydelige prisnedsættelser, som er størst i lande med høj grad af kvantitativ markedsåbning.

I Meddelelsen præsenteres der også resultater af undersøgelser af liberaliseringens konsekvenser på en række områder. Det konkluderes, at selv fuldstændig markedsåbning ikke har medført noget fald i offentlige servicestandarder. Markedsåbningen har også vist sig at være forenelig med Fællesskabets mål for forsyningssikkerhed og miljøbeskyttelse, forudsat at de nødvendige supplerende politik ker gennemføres. Der kan og bliver også truffet foranstaltninger for at sikre, at den nødvendige omstrukturering af energisektoren finder sted på en socialt ansvarlig måde, som er forenelig med Fællesskabets beskæftigelsespolitiske mål.

Det konkluderes, at der nu er behov for yderligere fremskridt på to områder, nemlig *kvantitativt* med hensyn til en udvidelse af forbrugernes adgang til det åbne marked, og *kvalitativt* med hensyn til en liberalisering i dybden, det vil sige skærpelse af de regler, der skal sikre retfærdig og ikke-diskriminerende adgang til nettene.

Ad Forslag til direktiv om ændring af gas- og eldirektiverne

Nyt notat

- **Formål og indhold**

Baggrund

Det Europæiske Råd i Lissabon den 23. og 24. marts 2000 opfordrede til en "hurtig indsats" for at gennemføre det indre marked og bad "Kommissionen, Rådet og medlemsstaterne om hver især inden for deres respektive beføjelser, ... at fremskynde liberaliseringen inden for elektricitet og gas ... Målet er, at det indre marked kommer til at fungere fuldt ud på disse områder. Det Europæiske Råd vil vurdere fremskridtene, når det samles i foråret, med udgangspunkt i Kommissionens rapport og hensigtsmæssige forslag". Europa-Parlamentet anmodede ligeledes Kommissionen om at vedtage en detaljeret tidsplan for opfyldelse af de nøje fastlagte målsætninger med henblik på gradvis at opnå fuldstændig liberalisering af energimarkedet.

Rådet (energi) den 30. maj 2000 bekræftede Lissabon-konklusionerne og opfordrede Kommissionen til at fremsætte forslag til den videre indsats.

På mødet i Det Europæiske Råd i Stockholm den 23.-24. marts 2001 bekræftedes og forstærkedes Lissabon-konklusionerne, men der kunne dog ikke, som foreslået af Kommissionen, opnås enighed om en konkret dato for den fulde markedsåbning.

Direktivforslagets indhold

Kvantitative foranstaltninger

Med hensyn til **el** foreslås det, at alle erhvervskunder får fuld adgang 1. januar 2003 og at husholdningerne får adgang 1. januar 2005. For **gas** foreslås, at erhvervskunderne får fuld adgang 1. januar 2004 og husholdningerne samtidigt med elkunderne, dvs. den 1. januar 2005.

Kvalitative foranstaltninger

"Unbundling"

Der kræves fuld funktionel adskillelse af henholdsvis transmissionsoperatørens og distributionssystemoperatørens aktiviteter fra andre aktiviteter, herunder produktions- og salgsaktiviteter. Begge typer operatører skal som minimum være uafhængig mht. juridisk person (legal form), organisation og beslutningstagning fra andre aktiviteter, der ikke har at gøre med transmission henholdsvis distribution. For at sikre denne uafhængighed skal systemoperatørerne leve op følgende:

- ledelsen i systemoperatørvirksomhederne må ikke indgå i virksomhedsstrukturer inden for det integrerede elektricitetsselskab, som har ansvaret for den daglige drift af andre gas-/elforsyningsaktiviteter.
- der skal træffes passende foranstaltninger, der tager højde for systemoperatør-ledelsens personlige interesser på en måde, der sikrer, at den handler uafhængigt,
- systemoperatøren må have fuld kontrol over alle de aktiver, der er nødvendige for at drive, vedligeholde og udvikle nettet, og
- systemoperatøren må etablere et "compliance"-program indeholdende foranstaltninger, der sikrer, at diskriminerende adfærd er udelukket.

Reglerne er dog ikke til hinder for, at et kombineret transmissions- og distributionssystem kan drives af en operatør, såfremt denne lever op til uafhængighedskravene, for vidt angår andre aktiviteter end transmission og distribution.

Reguleret tredjepartsadgang

Tredjepartsadgang til transmissions og distributionssystemerne skal være på basis af faste og offentliggjorte tariffer, som anvendes objektivt og ikke-diskriminerende. Tarifferne skal godkendes af en uafhængig tilsynsmyndighed. Forhandlet tredjepartsadgang samt eneopkøber-modellen udgår af direktiverne som mulige optioner.

I øvrigt indarbejdes transitdirektiverne for el og gas i el- og gasdirektiverne og ophæves.

Uafhængig national tilsynsmyndighed

Medlemsstaterne skal oprette uafhængige nationale myndigheder, som skal spille en central rolle, når det gælder om at sikre adgang til nettet uden forskelsbehandling. De skal derfor have de fornødne ressourcer samt beføjelser til at fastsætte eller godkende transmissions- og distributionstarifferne, før de træder i kraft. Disse regelfastsættende myndigheder har aktive forhåndsopgaver, til forskel fra konkurrencemyndighederne, der kun kan optræde efterfølgende i forbindelse med konkurrenceforvridninger.

Organ til overvågning af forsyningsikkerheden

Medlemsstaterne skal udpege et organ til at overvåge forsyningsikkerheden. Opgaven vil ifølge direktivforslaget kunne varetages af den uafhængige tilsynsmyndighed.

PSO-bestemmelserne

PSO-bestemmelserne i direktiverne skal præciseres og opdateres med henblik på at EU's borgere kan være sikre på, at fuld markedsåbning vil finde sted på en måde, der tjener deres interesser. På visse punkter ændres reguleringen, således at en PSO går fra at være en option til at blive en forpligtelse. Der vil således blive krævet forsyningspligt for el til alle forbrugere. Endvidere vil der blive t passende bestemmelser i begge direktiver, der skal sikre beskyttelse af særligt udsatte forbrugere, fx ældre, arbejdsløse, handicappede mv., mod urimelig afbrydelse af forsyningerne. Ud over forsyningspligten skal medlemsstaterne sikre forsyninger til rimelige priser til for eksempel periferiområder af hensyn til social og økonomisk samhørighed. Det bliver nu en pligt for medlemsstaterne at gennemføre passende foranstaltninger til beskyttelse af miljøet, ligesom det også bliver en pligt at træffe foranstaltninger med henblik på opretholdelse af forsyningsikkerheden. Specielt sidstnævnte har en vigtig plads i revisionsdirektivet, jf. nedbruddet i elforsyningen i Californien.

1. Nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet

Kommissionen anfører i de indledende betragtninger, at målene for den foreslåede foranstaltning, nemlig oprettelse af et velfungerende indre marked for elektricitet og gas med lige konkurrenceforhold, ikke i tilstrækkelig grad kan opfyldes af medlemsstaterne alene. De kan på grund af foranstaltningens omfang og virkninger kun gennemføres på fællesskabsplan, i overensstemmelse med nærheds- og proportionalitetsprincipperne, som fastsat i traktatens artikel 5. Ifølge Kommissionen er direktivet begrænset til det minimum, der er nødvendigt for at nå de pågældende mål, og går ikke videre, end hvad der er nødvendigt herfor.

1. Konsekvenser for Danmark

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Området er for vidt angår ændringen af eldirektivet reguleret ved lov nr. 375 af 2. juni 1999 om elforsyning som senest ændret ved lov nr. 1277 af 20. december 2000 med tilhørende bekendtgørelser. Der er i Elforsyningsloven allerede taget højde for flere af de nye tiltag, der følger af forslaget til ændring af eldirektivet. Det vurderes derfor, at der på dette område højst vil være behov for mindre justeringer af såvel elforsyningsloven som de tilhørende bekendtgørelser.

Hvad angår forslaget til ændring af gasdirektivet, vil dette have flere konsekvenser for lovgivningen på området. Det eksisterende gasdirektiv er implementeret i dansk ret ved lov nr. 449 af 31. maj 2000 om naturgasforsyning. Hvis forslaget til ændring af gasdirektivet vedtages i den foreliggende udformning, vil det betyde, at naturgasforsyningsloven skal ændres på en række punkter. Bl.a. vil direktivforslagets bestemmelser om "ubundling" medføre, at der i naturgasforsyningsloven må indføres bestemmelser om, at transmissionssystemoperatører og distributionssystemoperatører skal adskilles selskabsmæssigt fra andre aktiviteter, herunder handel og produktion. Derudover vil direktivforslagets bestemmelser om hurtigere kvantitativ markedsåbning samt bestemmelserne om reguleret tredjepartsadgang til transmissionsnettet kræve en ændring af naturgasforsyningsloven.

En vedtagelse af forslag til lov om ændring af lov om naturgasforsyning, lovforslag L232, fremsat skriftligt den 27. april 2001, forventes at indebære, at der ikke vil være behov for yderligere lovændringer som følge af vedtagelse af direktivforslaget.

Forslaget vil kunne nødvendiggøre ændringer af visse bekendtgørelser på området.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Da lovgivningen på elområdet i vidt omfang allerede lever op til direktivforslagets bestemmelser, ventes forslaget bestemmelser vedrørende eldirektivet ikke at få væsentlige økonomiske eller administrative konsekvenser for hverken stat, amter, kommuner eller erhvervslivet.

Direktivforslagets bestemmelser om en øget åbning af gasmarkederne vil skabe større konkurrence på disse markeder, herunder det danske. Et øget konkurrencepres på naturgasmarkedet kan reducere selskabernes indtægtsmuligheder og dermed også statens muligheder for at opnå aktieudbytte fra DONG-koncernen. Det er ikke muligt at kvantificere et eventuelt indtægtstab for DONG Naturgas A/S og et deraf følgende fald i statens udbytte.

Den øgede konkurrence forventes herudover på sigt at kunne føre til lavere gaspriser for alle forbrugere, herunder erhvervsvirksomheder. Det vurderes heller ikke muligt at kvantificere betydningen for gaspriserne af den øgede konkurrence. Herudover vurderes lovforslaget ikke at have økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervsvirksomheder. Erhvervsvirksomheder, som har ret til valg af leverandør af gas, og som selv søger om adgang til systemet, vil dog med forslaget om reguleret adgang til transmissionsnettet få en lettelse, idet selskaberne ikke skal anvende ressourcer på forhandling om adgang til systemet.

Forslaget forventes ikke ud over eventuelt faldende gaspriser at have økonomiske konsekvenser for amter eller kommuner.

Beskyttelsesniveau

Forslaget vurderes at have en neutral indvirkning på beskyttelsesniveauet i EU.

2. Høring

Direktivforslaget blev sendt i høring den 4. april 2001 til 56 høringsparter med svarfrist den 23. april 2001. Energistyrelsen har modtaget 25 høringssvar. Hovedindholdet af høringssvarene er gengivet i resuméet nedenfor.

Direktivforslagets forslag til ændringer i gasdirektivet

Markedsåbningen

Danske Energiselskabers Forening (DEF), ENERGI E2, Danske Fjernvarmeværker Forening (DFF), Dansk Industri, INDUKRAFT, Foreningen for Slutbrugere af Energi og Mærsk Olie & Gas A/S fremfører alle en positiv holdning til en fuldstændig åbning af naturgasmarkedet.

DONG Naturgas A/S fremfører, at selskabet lægger vægt på at kunne leve op til de "take-or-pay"-aftaler, som selskabet har indgået med DUC. Hvis DONG ikke kan afsætte eventuelle overskydende naturgasmængder på markedsmæssige vilkår, som følge af en yderligere åbning, vil virksomheden kunne lide økonomiske tab. DONG finder, at de muligheder, der tilbydes udenlandske selskaber for salg af gas på det danske marked, må ses i lyset af de kvalitative tiltag vedrørende tredjepartsadgang, der gennemføres i de nærmeste lande. Dette indebærer, at DONG skal sikres tilsvarende formel og reel adgang til de kunder i udlandet, som udenlandske selskaber har adgang til i Danmark, dvs. reel reciprocitet mellem landene.

Unbundling

DONG Naturgas A/S finder at kravene vedrørende unbundling, er unødigt bureaukratiske, hvilket vil besværliggøre en effektiv og smidig organisation. DONG vurderer, at regler først og fremmest vil ramme de mindre gasselskaber, som ikke vil få stordriftsfordele og synergier.

Indukraft, Danske Fjernvarmeværkers Forening Energi E2, Mærsk Olie og Gas A/S og Dansk Industri støtter kravene til unbundling af netaktiviteter fra produktions- og salgsaktiviteter med henblik på at sikre en effektiv konkurrence og modvirke urimelig forskelsbehandling. Danske Fjernvarmeværkers Forening mener endvidere, at de samme krav burde stilles til lageraktiviteter.

Reguleret tredjepartsadgang til transmissions- og distributionssystemer

Dansk Industri, Energi E2, Danske Fjernvarmeværkers Forening, Mærsk Olie og Gas AS og Foreningen for Slutbrugere af Energi støtter Kommissionens forslag om tredjepartsadgang baseret på offentliggjorte og ikke-diskriminerende tariffer (reguleret adgang).

DONG bemærker til forslaget, at selskabet i forbindelse med overtagelsen af Naturgas Sjælland I/S har givet Konkurrencerådet tilsagn om, at DONG senest den 31. december 2001 etablerer et sæt tariffer for adgang til transmissionsnettet for en standardtransportydelse omfattende en transmissionsaftale med kapacitetsreservation og transport.

Mærsk Olie og Gas A/S fremfører, at det bør sikres, at søledninger, der anvendes til at lede naturgas til land, fremover reguleres efter regler svarende til dem, der gælder for transmissionsnettet.

PSO

Dansk Gasteknisk Center (DGC) nævner, at erfaringerne viser (både i Europa, USA, og Japan), at liberalisering og deregulering af energimarkederne medfører en reduktion i forsknings- og udviklingsindsatsen. DGC indstiller derfor, at der i forbindelse med revisionen af gasdirektivet skabes øget opmærksomhed omkring denne problemstilling, og at der indarbejdes passende mekanismer i direktivet til sikring mod en u hensigtsmæssig reduktion i forsknings- og udviklingsaktiviteten.

EnergiMiljørådet hæfter sig ved, at spørgsmålet om energibesparelser er totalt fraværende i afsnittet om mål for offentlig service i Meddelelsen fra Kommissionen.

DEF finder, at beskyttelse af dårligt stillede befolkningsgrupper må medlemsstaterne sikres frihed til at løse, herunder gennem brug af sociallovgivningen.

Øvrige forhold

Indukraft mener, at der bør indføres en forordning om betingelserne for netadgang i forbindelse med grænseoverskridende udveksling af gas, svarene til den der gælder på elområdet.

Direktivforslagets forslag til ændringer i eldirektivet

Unbundling

Nord Pool støtter direktivets bestemmelser om unbundling af monopolopgaver og kommercielle opgaver.

PSO

EnergiMiljørådet hæfter sig ved, at spørgsmålet om energibesparelser er totalt fraværende i afsnittet om Mål for offentlig service i Meddelelsen fra Kommissionen til Rådet og Europa-Parlamentet. Det er Rådets indstilling, at eldirektivforslagets artikel 3, pkt. 2 skal ændres, så det klart fremgår, at energibesparelser er et væsentligt mål for energiselskabernes offentlige service. Endvidere finder rådet, at det vil være oplagt at integrere energibesparelsesmulighederne i alle de aspekter, der indgår i nærværende forslag fra Kommissionen.

Danske Energiselskabers Forening anfører, at forslagens krav om etablering af forsyningspligt for el til "overkommelige og rimelige priser" er uheldigt, da elpriserne under forsyningspligten altid bør være knyttet til markedsprisen. Foreningen anfører endvidere, at det er vigtigt at medlemsstaterne ikke tvinges til varetage hensyn som social og økonomisk samhørighed, miljøbeskyttelse og forsynings sikkerhed ved indførelse af offentlige serviceforpligtelser, men kan vælge at bruge markedsorienterede virkemidler.

Øvrige bemærkninger

Energi E2 og Danske Energiselskabers Forening anfører, at det er vigtigt, at liberaliseringen af el- og gassektorerne sker parallelt.

3. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Ad Forslag til Rådsforordning om betingelserne for netadgang i forbindelse med grænseoverskridende elektricitetsudveksling

Nyt notat

• Baggrund

Ensartede tekniske regler for grænseoverskridende handel med elektricitet er en forudsætning for at der som resultat af liberaliseringen kan opstå ét ægte indre marked for el, og ikke blot 15 liberaliserede, men fortsat individuelle elmarkeder. Det er imidlertid et kompliceret område for fællesskabsregulering og Kommissionen valgte derfor i første omgang, i forbindelse med liberaliseringen i øvrigt, at overlade det til et såkaldt Firenze-forum (jf. fodnote 1) på frivillighedens grundlag at søge at fastlægge de nødvendige regler (jf. også aktuelt notat af 18. november 1999, sendt til Folketingets Europaudvalg den 19. november 1999). Det har imidlertid vist sig, at der ikke kunne opnås enighed om reguleringsprincipperne på enkelte væsentlige områder, og Kommissionen har på den baggrund valgt at gå lovgivningens vej og fremlægge et forslag til Rådsforordning.

• Rådsforordningens formål og indhold

Eldirektivet indeholder ikke særlige regler for grænseoverskridende transaktioner. Formålet med forslaget til Rådsforordning er at harmonisere Fællesskabets regler for tariffer for grænseoverskridende transaktioner og for fordeling af den disponible kapacitet på samkøringslinjerne, med henblik på at udelukke forskelsbehandling over for markedsdeltagerne.

Hvad tariffer angår, kræver den enkelte transmissionsoperatør ("TSO") i dag et transmissionsgebyr, som ikke nødvendigvis er samordnet med de transmissionsgebyrer, der i forvejen skal betales til andre TSO'er. Da der er forskel på de tariferingsordninger, der benyttes i medlemsstaterne, kan det beløb, som skal betales for systemadgang på tværs af grænserne, derfor komme til at variere betydeligt, afhængigt af de involverede TSO'er, uden nødvendigvis at stå i forbindelse med de faktiske omkostninger. Hvis der er tale om transit gennem flere medlemsstater, kan disse forhold desuden medføre, at der "går lagkage" i tarifferne (det vil sige at de bliver lagt sammen, den ene oven på den anden), hvis alle de berørte systemoperatører opkræver en afgift.

Da de nuværende samkøringslinjers kapacitet er begrænset, bliver principperne for, hvordan denne kapacitet fordeles blandt markedsdeltagerne, afgørende for, hvilke deltagere der kan udnytte de handelsmuligheder, det indre marked tilbyder. Markedsdeltagerne vil blive forskelsbehandlet, hvis der ikke opstilles gennemsigtige regler, som udelukker forskelsbehandling. De etablerede operatører kan hindre ny tilgang til markedet, ikke mindst hvis en stor del af kapaciteten er bundet af langtidskontrakter.

Forordningen indeholder regler for afregning (kompensation) af grænseoverskridende transaktioner (transit), harmonisering af de afgifter, der opkræves for adgang til nationale systemer og regler for fordeling af den disponible kapacitet på samkøringslinierne.

Forordningen giver samtidig Kommissionen forskriftsbeføjelser i det omfang, der er nødvendigt for at sikre, at det indre marked kan fungere. Kommissionen kan herefter vedtage og ændre retningslinier og regelmæssigt fastsætte størrelsen på den kompensation, der skal betales mellem TSO'erne indbyrdes. Kommissionen bistås i den sammenhæng af et udvalg, der består af repræsentanter for medlemsstaterne, og har Kommissionens repræsentant som formand.

Med hensyn til afregning af transit bygger den påtænkte ordning overordnet på det princip, at TSO'erne indbyrdes kompenserer for de omkostninger, de påfører hinanden som resultat af elektricitetstransitstrømmene. TSO'ernes omkostninger/indtægter hertil afregnes over transmissionstariffen.

Udgangspunktet er, at kompensationen skal afspejle de faktiske omkostninger, hvorefter alle forventede langsigtede gennemsnitlige marginalomkostninger, et net påføres ved at huse transit, bestemmes og sættes i forhold til de omkostninger, nettet ville have haft uden transit.

Forordningen fastlægger ikke i enkeltheder, hvordan kompensationen skal finde sted. Til fastsættelse af kompensationens størrelse oprettes der som nævnt i henhold til forordningsforslaget et rådgivende udvalg, der består af repræsentanter for medlemsstaterne. Forordningen giver samtidig mulighed for, at der efterfølgende kan fastlægges nærmere retningslinier, givetvis i erkendelse af at der er tale om et område der er meget vanskeligt at regulere.

Med hensyn til fordelingen af den disponible kapacitet på samkøringslinierne fastsætter forordningen endelig de hovedprincipper, fordelingen af kapacitet skal følge. Der lægges op til, at der i forbindelse med grænseoverskridende elhandel implementeres et auktionsprincip på samkøringslinierne. Forordningen forhindrer ikke aktørerne i, at reservere kanaler (fast kapacitet) i systemet (hvilket

som hovedregel er forbudt i det danske (og nordiske) system). Fortrinsret til kapacitet kan dog ikke tildeles ved kontrakter, som strider mod traktatens artikel 81 og 82 om forbud mod visse konkurrencehindrende aftaler og misbrug af dominerende stilling.

Selvom det i dansk lovgivning som udgangspunkt ikke er tilladt at reservere fast kapacitet i elnettet, levner den danske lovgivning dog mulighed for indføre sådanne regler mod lande, som vælger andre modeller.

I overskriftsform gælder: Tildelt kapacitet, der ikke benyttes af den pågældende markedsdeltager, skal tilbageføres til markedet ("use or lose it" princippet). Overbelastning af nettet skal så vidt muligt løses ved markedsbaserede løsninger (modkøb eller prisområdemodel). Den disponible kapacitet skal offentliggøres regelmæssigt. Retningslinier for administration og fordeling af disponibel kapacitet på samkøringslinierne er uddybet i et bilag til forordningen. Modellen svarer på mange måder til den model, der allerede i dag anvendes i relation til elhandel over den dansk-tyske grænse.

• **Nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet**

Kommissionen anfører, at forordningens bestemmelser er så enkle som muligt og begrænser sig i overensstemmelse med nærhedsprincippet til det, som det er nødvendigt at regulere ved hjælp af EF-lovgivning. Hovedformålet er at sikre, at de omkostninger, transmissionssystemoperatørerne faktisk pådrager sig, afspejles nøjagtigt i afgifterne for adgang til systemet, herunder samkøringslinierne, og at urimelig omkostninger i forbindelse med grænseoverskridende transaktioner udelukkes.

• **Konsekvenser for Danmark**

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Området reguleres i Danmark ved lov nr. 375 af 2. juni om elforsyning som senest ændret ved lov nr. 1277 af 20. 12 2000. Endvidere forventes bekendtgørelse om systemansvarlig virksomhed og afsætning af miljøvenlig elproduktion udstedt den 1. juli 2001. Bekendtgørelsen udmønter elforsyningslovens bestemmelser på området.

Det aktuelle forslag til forordning indeholder en hjemmel for medlemsstaterne til at opretholde eller indføre mere detaljerede regler, end dem der følger af forordningen. Det er imidlertid ikke på indværende tidspunkt klarhed over, i hvilket omfang de gældende danske regler vil kunne opretholdes med henvisning til denne hjemmel. Det kan således ikke afvises, at forordningen vil nødvendiggøre enkelte justeringer af lovgivningen.

Forslaget til forordning pålægger endvidere medlemsstaterne at fastsætte sanktionsbestemmelser for overtrædelse af forordningens bestemmelser.

Administrative og økonomiske konsekvenser

Rådsforordningen forventes ikke at ville få væsentlige administrative eller økonomiske konsekvenser for hverken stat, amter, kommuner eller erhvervslivet.

Konsekvenser for beskyttelsesniveauet

Rådsforordningen forventes ikke at ville få konsekvenser for beskyttelsesniveauet.

• **Høring**

Forslaget til rådsforordning blev sendt i høring den 4. april 2001 til 56 høringsparter med svarfrist den 23. april 2001. Energistyrelsen har modtaget 25 høringssvar. Hovedindholdet af høringssvarene er gengivet i resumeet nedenfor.

Generelle kommentarer

Danske Energiselskabers Forening, Energi E2, Nord Pool, Indukraft, Eltra og Elkraft System støtter alle forslaget til forordning.

Specifikke kommentarer

Elkraft System finder desuden, at handelshindringerne af enhver art på benyttelsen af udlandsforbindelserne bør fjernes med rådsforordningen.

Danske Energiselskabers Forening finder, som foreslået i forordningen, at der er behov for en central kompetence på området for at sikre alle aktører ens rammebetingelser. Foreningen mener derudover ikke, at forordningen skal begrænse sig til at fokusere på transporten af el mellem landene. En betydelig del af de nuværende begrænsninger for realiseringen af ét indre marked ligger inde for de enkelte landes transmissionsnet.

Nord Pool er enige i Kommissionens synspunkt om, at udviklingen må ses som en trappe: Først auktionsprincippet på grænserne og derefter etablering af "market splitting" modellen, som indeholder klarere fordele fremfor auktionsprincippet.

Foreningen for Slutbrugere af Energi er enig i, at tariffene skal være flow- og ikke afstandsafhængige og at der sker kompensation for transitflow ved betaling mellem TSO'erne. Det foreningens opfattelse, at der bør indføres et system svarende til det i Nord Pool området gældende for udveksling mellem landene.

• **Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg**

Forslaget har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Ad 3. Strategi for integration af miljøaspekter og bæredygtig udvikling i energipolitikken

- *Præsentation ved Kommissionen*

Nyt notat

1. Baggrund

Punktet er led i opfølgningen på konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde i Cardiff, juni 1998, hvor stats- og regeringscheferne opfordrede rådene af energi-, landbrugs- og transportministre til at integrere miljøhensyn i sektorpolitikkerne. På baggrund heraf fremsendte rådet af energiministre en rapport indeholdende en strategi for

integration af miljøaspekter og bæredygtighed i energipolitikken til mødet i Det Europæiske Råd i Helsinki den 10. december 1999. I rapporten inviteredes Kommissionen til at gøre status hvert andet år over fremskridt med hensyn til strategien.

På denne baggrund forventes Kommissionen snarest at fremlægge en meddelelse der indeholder en status for arbejdet med miljøintegrationen. På grundlag af meddelelsens forventede indhold lægger formandskabet op til at rådet af energiministre vedtager en resolution som vil blive fremsendt til mødet i Det Europæiske Råd i Gøteborg den 15. – 16. juni 2001.

Næste status fra Kommissionens side for arbejdet med miljøintegration forventes at ville blive fremlagt under det danske formandskab i andet halvår 2002.

1. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Spørgsmålet om integration af miljøhensyn i energipolitikken (Cardiff-processen) har flere gange tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg. Sagen blev første gang forelagt udvalget i forbindelse med rådsmødet (energi) den 13. november 1998. Udvalget modtog også aktuelt notat den 29. april 1999, forud for mødet i udvalget den 7. maj 1999. Udvalget orienteredes senest i forbindelse med rådsmødet (energi) den 2. december 1999, forud for hvilket udvalget modtog aktuelt notat af 18.11.99, sendt til udvalget den 19.11.99.

Ad 4. (Evt.) Forslag til direktiv om forbedring af energieffektiviteten i bygninger

- *Præsentation ved Kommissionen*

Nyt notat

Kommissionen forventes under dette dagsordenspunkt at præsentere et forslag til direktiv om forbedring af såvel eksisterende som nye bygningers energieffektivitet. Forslaget skal bl.a. ses på baggrund af Kommissionens grønbog om energiforsyningsikkerhed, hvori det konkluderes, at bygningers energieffektivitet og transportenergiforbruget er de to områder inden for energieffektivisering, der indeholder det største besparelsespotentiale. Kommissionens forslag foreligger endnu ikke.

Ad 5. Den nordlige dimension – energisektoren

- *Statusorientering*

Nyt notat

Konceptet "den nordlige dimension" fokuserer på det regionale samarbejde mellem landene omkring Østersøen og de nordvestlige regioner af Rusland. Energi er en af de centrale dimensioner inden for den nordlige dimension og konklusionerne fra samlingen i Rådet (energi) d. 2. december 1999 udtrykte tilfredshed med, "at Kommissionen og de berørte medlemsstater har til hensigt fortsat at spille en aktiv rolle i dette regionale samarbejde."

Det Europæiske Råd i Feira i Portugal i juni 2000 vedtog en overordnet handlingsplan for den nordlige dimension for perioden 2000-2003 og på denne baggrund gjorde udenrigsministerkonferencen om den nordlige dimension den 9. april i Luxembourg status for arbejdet i de enkelte sektorområder. Karakteristisk for arbejdet med energidimensionen er, at Rusland har en strategisk position som energiproducent og –eksportør og at en fortsat dialog mellem EU og Ru er nødvendig. Udviklingen af energinet øger integrationen af energimarkederne og en særlig rolle spiller den baltiske elektricitetsring. Etableringen af det multilaterale "Baltic Sea Region Energy Cooperation" (BASREC) har øget muligheden for dialog mellem de forskellige aktører i området og et andet vigtigt energi-element i en nordlige dimension er udviklingen af begrebet Baltic Sea Region som et eksperimenteringsområde for brugen af de fleksible mekanismer i forbindelse med Kyoto-aftalen.

Det forventes, at Kommissionen og formandskabet vil give en kort orientering på rådsmødet.

Ad 6. Styrkelse af Euro-Middelhavs samarbejdet inden for transport og energisektorerne

- *Kommissionens meddelelse*
- *Bidrag fra formandskabet*

Nyt notat

Middelhavsdimensionen af energipolitikken har ved flere lejligheder været drøftet i rådsregi, således konkluderede rådsmødet (energi) senest d. 30. maj 2000, at rådet støtter øget samarbejde mellem EU-landene og øvrige lande omkring Middelhavet. Det Europæiske Råd i Feira i Portugal i juni 2000 vedtog en overordnet strategi for EU for det regionale samarbejde generelt i Middelhavsområdet.

På denne baggrund forventes Kommissionen på rådsmødet at gøre status for det foreløbige arbejde ved at give en præsentation af sin meddelelse om et forstærket samarbejdet på energi og transportområdet. På energiområdet er en række arbejdsgrupper blevet nedsat i 2001 og i sin meddelelse fremhæver Kommissionen følgende prioriter i samarbejdet med Middelhavspartnerne: reformering af sektoren i retning af øget markedsliberalisering, udvikling af vedvarende energikilder, samt fokus på transmissionsforbindelser; det sidste i lyset af den generelle diskussion om styrkelse af EU's forsyningssikkerhed.

-

Ad 7. Energicharter-traktaten

- *statusorientering*

Nyt notat

Under dette punkt vil Formandskabet give en orientering om status for arbejdet i relation til Energicharteret. Hovedemnet for tiden er de fortsatte forhandlinger om en transitprotokol under Energichartertraktaten, gældende for transit gennem 3. land af rør- og ledningsbundet energi. På forslag fra formanden for Charterkonferencen, tidligere viceformand for EU-Kommissionen Henning Christophersen, besluttede Charterkonferencen i december 2000 en stram køreplan for afslutning af transitprotokolforhandlingerne, som har været i gang siden januar 1999.

I køreplanen indgik, at forhandlingerne skulle afsluttes i maj 2001 i ugen inden Rådsmødet. EU-landene har fra forhandlingernes start lagt vægt på, at protokollen skal være gennemarbejdet, og der har blandt delegationerne været en udbredt skepsis om tidsplanens realisme.

